

**Силабус навчальної дисципліни
«Методологія лінгвістичних досліджень»**

Напрямок підготовки	Доктор філософії
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Освітньо-наукова програма	Філологія у вимірах сьогодення: мовознавство, літературознавство, перекладознавство
Статус дисципліни	Дисципліна вільного вибору аспіранта
Мова навчання	Українська, англійська
Семестр	2
Кількість кредитів ЄКТС	3
Форма підсумкового контролю	Залік
Викладач	Валігура Ольга Романівна, доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри східної філології Київського національного лінгвістичного університету
Анотація навчальної дисципліни	<p>Дисципліна «Методологія лінгвістичних досліджень» належить до переліку навчальних предметів вільного вибору аспірантів зі спеціальності 035 Філологія. Вона забезпечує особистісний і професійний розвиток аспіранта та спрямована на формування професійного викладача вищої школи, здатного до проведення формалізованого лінгвістичного аналізу та інтерпретації його результатів із застосуванням традиційних і новітніх методик та технік наукових лінгвістичних парадигм в їхньому взаємозв'язку. У межах пропонованого курсу аспіранти вивчають еволюцію поглядів на предмет та об'єкт сучасної лінгвістики, обґрунтовують методики дослідження мовного та мовленнєвого матеріалу; опрацьовують термінологічний апарат сучасної лінгвістики в його референційних зв'язках з математикою, логікою, соціологією, політологією тощо. Особлива увага приділяється сучасним видам лінгвістичного аналізу, викликаному зміною загальної наукової парадигми в бік синергетики та полідисциплінарності, що дає можливість визначення та вирішення в практичному і теоретичному аспектах ключових проблем у цій галузі лінгвістичних досліджень.</p> <p>Матеріал робочої навчальної програми з навчальної дисципліни згруповано за двома змістовими модулями з метою раціонального й ефективного засвоєння визначеного матеріалу, стимулювання аспірантів до систематичної навчальної праці, посилення мотиваційного компоненту. У <i>першому змістовому модулі</i> «Лінгвометодологія: предмет, об'єкт і завдання. Основні наукові парадигми та їх інструментарій» окреслюються головні напрями світового мовознавства з огляду на сучасний парадигмальний простір гуманітарного знання: порівняльно-історична (генетична) наукова парадигма; структуралістська (таксономічна) парадигма; комунікативно-функційна (прагматична) парадигма; когнітивно-дискурсивна парадигма; синергетична парадигма. Перший змістовий модуль передбачає поглибити знання студентів про методологічні проблеми сучасної лінгвістики, розкрити предмет, об'єкт і завдання лінгвометодології, розширити уявлення про наукові лінгвістичні парадигми та межі їх виділення у хронотопі, визначити роль</p>

вітчизняних і зарубіжних науковців у становленні наукових парадигм лінгвістики. Особливу увагу приділено вихідним концепціям, базовим поняттям та принципам лінгвометодології, провідним вітчизняним і зарубіжним школам і персоналіям. У *другому змістовому модулі* «Методологія досліджень мовних і мовленнєвих явищ та лінгвістична інтерпретація результатів» наведено методологічний інструментарій теоретичного та експериментального пізнання феномену мови, її категорій та одиниць. У центрі уваги в цьому модулі опис методології досліджень мовних і мовленнєвих явищ відповідно до наукових парадигм та лінгвістична інтерпретація результатів наукової праці.

Курс сприяє усвідомленню аспірантами провідних методів сучасних лінгвістичних досліджень задля створення методик і прийомів власного дослідження в межах предмета своєї наукової праці, її мети та завдань.

Загальний обсяг (відповідно до робочого навчального плану)

3 кредити ЄКТС; <u>90</u> год., у тому числі:		
	Денна/вечірня форма навчання	Заочна форма навчання
лекції	20 год.	6 год.
семінарські заняття	-	
практичні заняття	10 год.	4 год.
консультації	-	-
самостійна робота	60 год.	80 год.

Передумови до вивчення або вибору навчальної дисципліни

Для успішного засвоєння дисципліни аспіранти повинні володіти знаннями в області філософії науки і методології гуманітарного знання, загального і спеціального мовознавства, термінологічного апарату філологічної науки. Знання та навички, отримані в результаті вивчення названих курсів, створюють необхідне підґрунтя для засвоєння дисципліни «Методологія лінгвістичних досліджень» і мають високий ступінь кореляції з нею. Аспіранти повинні *знати*: основні категорії, поняття і напрями розвитку сучасного мовознавства, його основні школи, сутність їхнього підходу, відмінні та спільні риси в аспекті предмета дослідження, методології й методик аналізу. Аспіранти повинні *вміти*: зіставляти лінгвістичні напрями, обирати методику, прийнятну для власного наукового дослідження або синтезувати свою методику на основі здобутків різних напрямів сучасного мовознавства.

Мета вивчення дисципліни

Сприяти *формуванню в аспірантів системи наукових знань* про сучасні підходи до теоретичного та експериментального дослідження мови і мовлення, систематизувати та поглибити знання аспірантів щодо сучасного стану мовознавчої теорії в ракурсі провідних наукових парадигм, їх загальних принципів та новітніх підходів, навчити аспірантів виокремленню і формулюванню ключових проблем сучасного мовознавства та визначенню шляхів їх розв'язання, враховуючи методологічну єдність теорії, методів та матеріалу; формувати в аспірантів наукові уявлення про методологію лінгвістичних досліджень і здатність молодих науковців зіставляти провідні методи філологічних досліджень задля створення методик і прийомів власного дослідження в межах цілей і завдань виконуваної дисертації.

Компетентності, які аспірант набуде в результаті навчання

1. Здатність до оволодіння системним світоглядом, до аналізу, синтезу і генерування нових ідей у сфері лінгвометодології.
2. Здатність до осмислення філософсько-світоглядних засад, сучасних тенденцій, напрямів і закономірностей розвитку методології лінгвістичних досліджень в умовах глобалізації й інтернаціоналізації.
3. Здатність застосовувати дослідницькі принципи парадигмального простору сучасної лінгвістики; здобутки наукових шкіл.
4. Здобуття концептуальних і методологічних знань у галузі лінгвометодології; засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових

лінгвістичних парадигм, представлених різноманітними напрямами, течіями та науковими школами, оволодіння термінологією з дисципліни.

5. Здатність збирати дані для виконання проекту з методології лінгвістичних досліджень, систематизувати та інтерпретувати їх з дотриманням належної академічної доброчесності.

6. Здатність аналізувати головні наукові лінгвістичні парадигми, представлені різноманітними напрямами, течіями та науковими школами з погляду фундаментальних філологічних принципів і знань, класичних і новітніх дослідницьких підходів, а також на основі відповідних загальнонаукових методів.

7. Здатність розв'язувати широке коло проблем і завдань лінгвометодології на основі розуміння їх природи, чинників впливу, розширювати та переоцінювати вже наявні знання і професійну практику.

8. Здатність до критичного аналізу, оцінки, синтезу, продукування нових ідей і розв'язання комплексних проблем у галузі лінгвометодології.

9. Здатність формулювати фундаментальну наукову проблему в сфері лінгвометодології, робочі гіпотези досліджуваної проблеми, що передбачає глибоке переосмислення наявних і створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

10. Здатність визначати методологічні засади дослідження у лінгвістичній сфері, самостійно розробляти й запроваджувати методологію дослідження, яка базується на результатах наукових розвідок, міжнародних стандартах і рекомендаціях.

11. Здатність виявляти спільні та відмінні тенденції в розвитку шкіл лінгвометодології.

12. Здатність використовувати системні знання мови в теоретичному / практичному, синхронному / діахронному, діалектологічному, стилістичному, соціокультурному, семіотичному аспектах для аналізу та синтезу ідей, залучати системні знання з лінгвометодології у власній дослідницько-інноваційній діяльності.

Результати навчання з дисципліни

1. Критично аналізувати та оцінювати основні класичні та новітні філологічні концепції, фундаментальні праці конкретної філологічної спеціалізації, глибоко розуміти теоретичні й практичні проблеми в галузі дослідження і пропонувати шляхи їх вирішення.

2. Зіставляти і класифікувати різні наукові погляди у галузі лінгвістичного дослідження, формулювати й обґрунтовувати власну наукову концепцію; критично аналізувати власні наукові досягнення і здобутки інших дослідників.

3. Обирати адекватну предмету лінгвістичного дослідження методологію, запроваджувати сучасні методи наукових досліджень для розв'язання широкого кола проблем і завдань у галузі філології.

4. Визначати мету власного наукового дослідження, генерувати нові ідеї, мислити абстрактно, адаптуватися до нових умов і ситуацій.

5. Формулювати фундаментальну наукову проблему в галузі лінгвометодології й робочу гіпотезу власного наукового дослідження.

6. Застосовувати принципи організації й проведення комплексних теоретичних і експериментальних досліджень в сфері лінгвометодології з урахуванням відомих наукових шкіл, міжнародних стандартів і рекомендацій.

7. Виявляти спільні та відмінні тенденції у розвитку провідних шкіл наукових парадигм сучасної лінгвістики.

Тематичний план занять

Змістовий модуль 1.

Лінгвометодологія: предмет, об'єкт і завдання.

Основні наукові парадигми та їх інструментарій

1.1 Методологічні проблеми сучасної лінгвістики. Лінгвометодологія як наука. Ключові поняття лінгвометодології: методологія, парадигма, епістема. Методологічні принципи сучасної лінгвістики. Наукові лінгвістичні парадигми та межі їх виділення у хронотопі. Дискусійні питання щодо кількості та найменування наукових парадигм.

1.2 Характеристики головних наукових парадигм лінгвістики:
· *Порівняльно-історична (генетична) парадигма.* Принципи порівняльного мовознавства. Напрями порівняльно-історичного мовознавства. Еволюція досліджень, персоналії, проблематика.

1.3. Характеристики головних наукових парадигм лінгвістики: *Структуралістська (таксономічна) наукова парадигма*, школи та їх представники. Головні принципи й підходи структуралізму. Еволюція досліджень, персоналії,

- проблематика. Характеристики головних наукових парадигм лінгвістики.
- 1.4 *Антропоцентрична парадигма. Комунікативно-функційна (прагматична) лінгвістика:* загальні постулати, методологічні характеристики та ознаки Еволюція досліджень, персоналії, проблематика.
- 1.5 Характеристики головних наукових парадигм лінгвістики.
Когнітивно-дискурсивна парадигма. Еволюція досліджень, персоналії, проблематика.
Синергетична парадигма. Еволюція досліджень, персоналії, проблематика.

Змістовий модуль 2.

Методологія досліджень мовних і мовленнєвих явищ. Лінгвістична інтерпретація результатів наукової праці

- 2.1 Класифікація методів наукового дослідження. Загальнонаукові методи. Спеціальні методи. Порівняльно-історичний метод як перша наукова парадигма. *Порівняльно-зіставний* метод для виявлення природи різнорідних об'єктів; *порівняльно-типологічний* метод для пояснення подібності не зв'язаних за своїм походженням явищ однаковими умовами генезису й розвитку; *генетичний* метод для історико-генетичного порівняння. Принципи здійснення етимологічних досліджень. Методики зіставлення споріднених та неспоріднених мов.
- 2.2 Загальнонаукові і спеціальні методи вивчення мовних рівнів в межах системно-структурної парадигми. Структурний метод та його основні різновиди: компонентний та дистрибутивний аналіз, аналіз за безпосередніми складниками. Трансформаційний аналіз. Трансформація структурних методів у постструктуралізмі та постпостструктуралізмі.
- 2.3. Методи досліджень у комунікативно-функційній (прагматичній) у лінгвістиці. Функційний метод та його методики (моделювання функційно-семантичних полів, прагматичний і конвєрсаційний аналіз, аналіз дискурсу, контекстуально-інтерпретаційний аналіз тексту тощо).
- 2.4. Методи досліджень у когнітивній лінгвістиці. Проблема структур репрезентації знань. Когнітивне моделювання. Методика концептуального аналізу. Методи і методики синергетичних досліджень.
- 2.5. Лінгвістика у міждисциплінарному аспекті: соціолінгвістика, психолінгвістика, етнолінгвістика, лінгвокультурологія, прикладна фонетика. Специфіка методів їх дослідження.

Система оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
ПРН 2. Критично аналізувати та оцінювати основні класичні та новітні філологічні концепції, фундаментальні праці конкретної філологічної спеціалізації, глибоко розуміти теоретичні й практичні проблеми в галузі дослідження і пропонувати шляхи їх вирішення.	<i>Загальнонаукові методи теоретичного пізнання:</i> аналіз, синтез, абстрагування, узагальнення.	Індивідуальне і групове опитування.
ПРН 3. Порівнювати і класифікувати різні наукові погляди у галузі дослідження, формулювати й обґрунтовувати власну наукову концепцію; критично аналізувати власні наукові досягнення і здобутки інших дослідників.		Експрес-контроль.
ПРН 4. Обирати адекватну предмету філологічного дослідження методологію, запроваджувати сучасні методи наукових досліджень для розв'язання широкого кола проблем і завдань у галузі філології.	<i>Технологія</i> особистісно орієнтованого навчання	Оцінювання роботи аспірантів в групах.
ПРН 13. Визначати мету власного наукового дослідження, генерувати нові ідеї, мислити абстрактно, адаптуватися до нових умов і ситуацій. нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності.	<i>Методи</i> інтерактивного (комунікативного) і проблемного навчання	Оцінювання індивідуальних завдань аспірантів.
ПРН 14. Формулювати фундаментальну наукову проблему в галузі філології (мовознавство, літературознавство, перекладознавство) та робочу гіпотезу з досліджуваної проблеми.		
ПРН 15. Застосовувати принципи організації й проведення комплексних теоретичних і експериментальних досліджень в сфері філології (мовознавство, літературознавство, перекладознавство) з урахуванням відомих наукових розвідок, міжнародних стандартів і рекомендацій.	<i>Методи навчання:</i>	Тематичне тестування.

<p>ПРН 16. Виявляти спільні та відмінні тенденції розвитку лінгвістики, літературознавства й перекладознавства.</p>	<ul style="list-style-type: none"> •групова дискусія, •дидактичні та ділові ігри, що імітують досліджувані процеси, •аналіз літературних джерел. <p><i>Індивідуальні завдання:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • творчі доповіді. 	<p>Модульна контрольна робота.</p> <p>Залік.</p>
---	--	--

Поточний контроль успішності аспірантів здійснюється протягом семестру. Під час опанування навчальним матеріалом оцінюється аудиторна та самостійна робота. Поточний контроль проводиться на кожному семінарському занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки і практичних навичок аспірантів із зазначеної теми (у тому числі самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на семінарських заняттях.

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності аспірантів здійснюється *за накопичувальною системою*.

Система оцінювання результатів навчання аспірантів з дисципліни «Методологія лінгвістичних досліджень»

Види навчальної діяльності аспіранта	Аудиторна навчальна робота аспіранта								Самостійна навчальна робота аспіранта	Модульн а контроль на робота
	Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8		
									Проект з презентацією	
Максимальна кількість балів	5	5	5	5	5	5	5	5	10	50

Модульний контроль. Семестровому контролю з навчальної дисципліни «Методологія лінгвістичних досліджень» передує написання аспірантами модульної контрольної роботи.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи з дисципліни «Методологія лінгвістичних досліджень».

Модульна контрольна робота включає два різновиди завдань, кожен із яких складається з десяти пунктів. Десять перших завдань передбачають вибір правильної відповіді з чотирьох, а десять наступних завдань – вибір правильних відповідей із десяти запропонованих.

За кожне завдання аспірант отримує 2,5 бали.

Максимальна кількість балів за виконану МКР становить 50.

Підсумковий (семестровий) контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання аспірантів на завершальному етапі вивчення дисципліни.

№ з/п	Форма підсумкового контролю	Види навчальної діяльності аспіранта	Максимальна кількість балів
1.	Передбачений підсумковий контроль – залік	1. Аудиторна та самостійна навчальна робота аспіранта 2. Модульна контрольна робота	50 50

Семестровий контроль з навчальної дисципліни «Методологія лінгвістичних досліджень» проводиться у формі *заліку* за обсягом усього навчального матеріалу, визначеного робочою програмою навчальної дисципліни, і в терміни, встановлені навчальним планом і графіком навчального процесу.

Оцінювання на заліку здійснюється за національною шкалою, за 100-бальною шкалою і шкалою ЄКТС. На заліку екзаменатор виставляє семестровий рейтинговий бал, оцінку за залік (“зараховано / незараховано”), кількість балів за 100-бальною шкалою й оцінку за шкалою ЄКТС.

Аспіранти, які мають семестровий рейтинговий бал з навчальної дисципліни 60 і вище, отримують оцінку “зараховано” і відповідну оцінку у шкалі ЄКТС без складання заліку. Аспіранти, які отримали семестровий рейтинговий бал з дисципліни 59 і нижче, складають залік.

Якщо аспірант на заліку отримав підсумкову оцінку з дисципліни за національною шкалою “незараховано”, то, крім цієї оцінки, у відомості обліку успішності йому незалежно від набраного семестрового рейтингового балу виставляється оцінка FX за шкалою ЄКТС і 0 балів за 100-бальною шкалою.

Підсумковий рейтинговий бал	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	Відмінно
82 – 89	B	добре
75 – 81	C	
66 – 74	D	задовільно
60 – 65	E	
0 – 59	FX	незадовільно

На заліку у графі відомості обліку успішності “Відмітка про залік” викладач виставляє:

- оцінку за залік за національною шкалою (“зараховано”);
- кількість балів, що відповідає підсумковому рейтинговому балу аспіранта з навчальної дисципліни (кількість балів за 100-бальною шкалою);
- оцінку за шкалою ЄКТС (A, B, C, D, E).

В Індивідуальний навчальний план аспірант записує точну назву дисципліни (аббревіатури не допускаються), кількість годин і кредитів, підсумкову оцінку з дисципліни за національною шкалою, кількість балів за 100-бальною шкалою і оцінку за шкалою ЄКТС.

Політика курсу

Аспірант вважається допущеним до семестрового контролю, якщо він виконав усі види робіт, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.

Незалежно від форми здобуття третього рівня вищої освіти (очна (денна і вечірня) або заочна), аспіранти зобов'язані відвідувати аудиторні заняття і проходити всі форми поточного та підсумкового контролю, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.

У разі неможливості аспірантам вечірньої та заочної форми здобуття освіти відвідувати всі аудиторні заняття з об'єктивних причин, вони складають індивідуальний графік відвідувань (не менше 50%), а решту завдань виконують дистанційно. Аспіранти погоджують цей графік із викладачем і відділом науково-дослідної роботи.

Графік повинен бути затверджений проректором з наукової роботи.

Якщо аспіранти денної форми здобуття вищої освіти через поважні причини (хвороба, надзвичайні сімейні обставини тощо) не можуть відвідувати певну кількість аудиторних занять, вони мають їх відпрацювати. Процедуру, форми та терміни відпрацювання аспірантами денної форми здобуття освіти пропущених занять із навчальної дисципліни визначає кафедра східної філології і доводить до відома аспірантів конкретні графіки відпрацювання пропущених занять з дисципліни і критерії оцінювання.

Під час роботи над письмовими роботами не допустимо порушення академічної доброчесності. Зокрема: ● використання в роботі чужих текстів чи окремих фрагментів без належного посилання на джерело, зі змінами окремих слів чи речень; ● використання перефразованих чужих ідей без посилання на їх авторів; ● видавання за власний текст купленого чи отриманого за нематеріальну винагороду чужого тексту чи його фрагменту; ● несамотійне виконання будь-яких навчальних завдань (якщо це не передбачено вимогами програми); ● фальсифікація результатів наукової чи навчальної роботи; ● посилання на джерела, які не використовувалися у роботі, ● залучення підставних осіб до списку авторів наукової чи навчальної роботи, участь таких осіб у поточній чи підсумковій оцінці знань.

Основні види відповідальності аспірантів за порушення академічної доброчесності: • повторне проходження оцінювання (контрольна робота, залік тощо); • повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; • відрахування із закладу освіти; • позбавлення академічної стипендії; • позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання.

Рекомендована література

Основна:

1. Арнольд, И. В. (1991). *Основы научных исследований в лингвистике*: Учеб. пособие. Высш. шк. <https://www.livelib.ru/author/329042-irina-arnold>.
2. Бондаренко, І. П., & Комарницька, Т. К. (2014). *Актуальні напрями і проблеми сучасної лінгвістики*: навч. посібник для студентів-сходознавців. Вид. дім Дмитра Бураго.
3. Бурлак, С. А., & Старостин, С. А. (2005). *Сравнительно-историческое языкознание*: Учебник для студ. высш. учеб. заведений. Издательский центр «Академия».
4. Калита, А. А. (2016). *Энергетика речи*. Кафедра.
5. Кравченко, Н. К. (2017). *Дискурс и дискурс-анализ: краткая энциклопедия*. Интерсервис.
6. Левицкий, В. В. (2007). *Квантитативные методы в лингвистике*. Нова Книга.
7. Селіванова, О. О. (2008). Загальні й лінгвістичні методи дослідження. *Лінгвістика: напрями та проблеми*, 48–64.
8. Сосюр, Фердінан де. (1998). *Курс загальної лінгвістики* / Пер. з фр. А. Корнійчук, К. Тищенко. Основи.
9. Степанов, Ю. С. (2019). *Методы и принципы современной лингвистики*. Изд. стереотип.
10. Тищенко, К. (2000). *Метатеорія мовознавства*. Основи.
11. Brown, G., & Yule, G. (1983). *Discourse Analysis*. Cambridge University Press,
12. Crystal, D. A. (1992). *Dictionary of Linguistics and Phonetics*. 3rd ed. Blackwell Reference.
13. Crystal, D. (1993). *The Cambridge Encyclopaedia of Language*. Cambridge University Press.
14. De Fina, A., & Georgakopoulou, A. (2015). *The Handbook of Narrative Analysis*. Malden, MA: Wiley-Blackwell. <http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&site=eds-live&db=edsebk&AN=1060324>
15. Joseph, John E. (2002). *From Whitney to Chomsky: Essays in the history of American linguistics*. John Benjamins Publishing, (Studies in the History of the Language Sciences. Vol. 103).
16. Saussure, Ferdinand de (2002). *Écrits de linguistique générale*, établis et édités par Simon Bouquet et Rudolf Engler (avec la collaboration d'Antoinette Weil), Paris, Gallimard.
17. Tannen, Deborah, et al. (2015). *The Handbook of Discourse Analysis*, John

Wiley & Sons, Incorporated, ProQuest Ebook Central, <https://ebookcentral.proquest.com/lib/hselibrary-ebooks/detail.action?docID=1895501>

18. Tenbrink, Th. (2020). *Cognitive Discourse Analysis*. Cambridge University Press.
19. Valigura, O., Kozub, L., & Sieriakova, I. (2020). Computer Technologies in Acoustic Analysis of English Television Advertising Discourse. *Arab World English Journal (AWEJ) Special Issue on CALL*, 6, 38-48.

Додаткова:

1. Валігура, О. Р. (2018). Методологічні передумови експериментального дослідження вимовного акценту в мовленні білінгвів. *Сучасні тенденції фонетичних досліджень: матеріали Круглого столу, Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»*. Вид. центр НТТУУ «КПІ», 14-19.
2. Васько, Р. В., Валігура, О. Р., & Козуб, Л. С. (2016). *Сучасні лінгвістичні дослідження: Хрестоматія*. Вектор.
3. Добросклонская, Т. (2020). *Медиалингвистика: теория, методы, направления: монография*. "КДУ", "Добросвет". <https://bookonline.ru/node/4824>.
4. Карасик, В. И. (2004). Языковой круг: личность, концепты, дискурс. Гнозис.
5. Корольова, А. В. (2011). Діахронічний вектор дослідження структур свідомості й мислення. *Вісник КНЛУ. Серія Філологія*, Т.14, 1, 52–58.
6. Кочерган, М. П. (2006). *Основи зіставного мовознавства : підручник*. ВЦ «Академія».
7. Кравченко, Н. К. (2012). *Практическая дискурсология: школы, методы, методики современного дискурс-анализа*. Луцк.
8. Кравченко, Н. О. (2017). *Синергійність англomовного релігійного дискурсу (теолінгвістичний підхід)*. Вид-во КП ОМД.
9. Кутуза, Н. В. (2018). *Комунікативна сугестія в рекламному дискурсі: психолінгвістичний аспект*. Видавничий дім Дмитра.
10. Науменко, Л. (2015). *Лінгвоконцептосфера сучасного англomовного бізнес-дискурсу в комунікативно-прагматичному вимірі*. Логос.
11. Ньюмейер, Ф. Дж. (1996). Спор о функционализме и формализме в лингвистике и его разрешение. *Вопросы языкознания*, 2.
12. Серякова, И. И. (2012). *Невербальный знак коммуникации в англоязычных дискурсивных практиках*. Изд-во КНЛУ.
13. *Современная американская лингвистика. Фундаментальные направления*. (2010). Изд. 4-е. Книжный дом «ЛИБРОКОМ».
14. Шмид, В. (2003). *Нарратология. Языки славянской культуры*.
15. Чередниченко, О. І. (2007). Мовознавчі парадигми на зламі століть. *Про мову і переклад*. Либідь, 108–124.
16. Beaugrande, R. A. de, & Dressler, W. U. (1981). *Introduction to Text Linguistics*. Longman,.
17. Chomsky, N. (2001). *New Horizons in the Study of Language and Mind*. Cambridge university Press.
18. [Deleuze, Gilles](#). (2002). "How Do We Recognise Structuralism?" *Desert Islands and Other Texts 1953-1974*. Trans. David Lapoujade. Ed. Michael Taormina. Semiotext(e) Foreign Agents ser. Los Angeles and New York: Semiotext(e), 2004. 170–192.
19. *Discursive Pragmatics* (2011) / Ed. J. Zienkowski, J.-O. Ostman, J. Verschuren. Benjamins.
20. Ladefoged, P. (2003). *Phonetic Data Analysis. An Introduction to Fieldwork and Instrumental Techniques*. Oxford University Press.
21. Potapenko, S. I. (2016). Cognitive rhetoric of effect: energy flow as a means of

- persuasion in inaugurals. *Topics in Linguistics*, 17 (2), 12–25.
<https://www.degruyter.com/view/j/topling.2016.17.issue-2/topling-2016-0010/topling-2016-0010.xml?format=INT&rskey=4d3EbZ&result=2>
22. Schechner, R. (1988). Post Post-Structuralism? *TDR*, 44 (3) (Autumn, 2000), 4-7. Page Count: 4.
<https://www.jstor.org/stable/1146830>
23. Wodak, R. (ed.) (2013). *Critical Discourse Analysis*. Vol. 1. Concepts, History, Theory. SAGE.

Додаткові ресурси

Discourse in Society - Website of Teun A. van Dijk	discourses.org
How to Do a Critical Discourse Analysis: 11 Steps (with Pictures)	https://www.wikihow.com/Do-a-Critical-Discourse-Analysis

1. <http://www.bbc.co.uk/radio/> (British Broadcasting corporation)
2. <http://www.abc.net.au/streaming/>
3. <http://www.penguinradio.com/>
4. <http://www.bbc.co.uk/voices/>
5. <http://www.bl.uk/collections/sound-archive/accents.html>
6. <http://www.historyplace.com/speeches/>
7. <http://www.dictionary.cambridge.org/>
8. <http://www.m-w.com/>
9. <http://www.saltspring.com/capewest/pron.htm>